

Stolnic

Până știre nu ni-ț da
Moartia Pintii din ce-a sta!
Alcum vai de voi va fi,
În temniță veț peri,
Pe voi lanțu-a rugini!
Pintenii se spăimântară
Și din gură cuvântară:
- Fraților, pandurilor,
De la noi puteț afla
Moartia Pintii din ce-a sta:
Din trei fire de grâu sfânt,
Dintr-un plumbuț de argint
Bine-n pușca țepenit,
Subsuoara di-a stânga
Că acolo-i stă puteria!
Pandurii se bucurau
Și mai tare mi-i lega
Și în temniță-i băga.
Apoi iară să-ntorcia
Și de luptă se găta,
Luau fire de grâu sfânt
Și plumbuțul de argint,
Gloată mare să-nsoțește
Și după Pintia pornește.

Foaie verde iarbă ria,
Pintea soții-ș aștepta,
Cias cu cias se amâna
Însă ei nu mai sosia.
Și cum sta și aștepta
Un somn mare-l cuprindia
Și un vis urât visa:
Săbioara lui cia noauă
O visă că-i ruptă-n doauă,
Săbioara lui cea veche
O visă că-i ruptă-n șapte.
Speriiat s-au deșteptat,
În picioare s-au sculat,
Armele și li-a luat,
Cătră frați a cuvântat:
- Calul iute mi-l gătaț
Că urât vis am visat
Și nu știu ce s-a-ntâmplat
Cu frații care-a plecat
Că pria mult au zabovit
De pâna-acuma n-au venit.

Pintia iute-ncăleca,
Înspre Baie se lăsa,

5. Richard Rudgley, *The Lost Civilizations of the Stone Age*, A Touchstone Book - Simon & Schuster, 2000, New York, p.1.
6. Cât de departe se poate ajunge pe acest drum (al înscenărilor și falsificărilor) ne-o demonstrează scandalul încă de actualitate provocat de maniera în care un grup de antropologi și jurnaliști occidentali au măsluit (adică au "adaptat" propriilor lor concepții și metode) modul de existență și de gândire al tribului de indieni Yanomami din bazinul Amazonului. Pentru detalii, vezi Patrick Tierney, *Darkness in El Dorado. How Scientists and Journalists Devastated the Amazon*, W.W.Norton&Company, New York - London, 2000, ca și dezbaterile pe marginea acestui caz în principalele publicații de antropologie din Europa și America (inclusiv numeroasele situri dedicate pe internet acestei teme).
7. R. Rudgley condensează în cartea mai sus citată o mulțime de documente arheologice atestând faptul că în Epoca de Piatră comunitățile umane erau mult mai evolute decât se crede. Ele aveau un inteligent și acut spirit de observație, un larg evantai de comunicare interumană - un limbaj evoluat și, se pare, o formă de scriere prefigurând alfabetele arhaice -, o paleoștiință cu realizări notabile mai cu seamă în matematică, fizică, astronomie și biologie, mijloace evolute pentru tratarea (inclusiv chirurgicală) a bolilor, o tehnologie a focului și una de extragere a minereurilor. Dar în primul rând, precum vom vedea, o cultură bogată, interesantă, diversă și expresivă.
8. Pentru o critică a prejudecăților cu care sunt privite societățile primitive contemporane (și, printr-o analogie construită mecanic, și societățile arhaice), vezi: Clastres, Pierre, *Societatea contra statului*, Editura Ararat, 1995
9. Creștinismul cosmic..., p. 346 sq. Tot aici, o paralelă între real și discursiv în tratarea acestei teme
10. Cuvânt împreună... p. 182
11. ib., p. 183
12. Reamintim că imaginile și aluziile sexuale nu aveau, în societățile arhaice și tradiționale, nici un fel de conotații obscene. "Exceptând lumea modernă, spune Eliade, sexualitatea a reprezentat pretutindeni și totdeauna o hierofanie, iar actul sexual - un act integral (deci și un mijloc de cunoaștere)", *Imagini*, p.17
13. Motivul neolitic al taurului cu imaginea zeiței între coarne se regăsește și în colindele românești unde se vorbește de bourul sur purtând în coarne un "leagăn de mătase" în care fata colindată "coase și chindisește/ la cămăși păcurărești/ la sumane haiducești..."
14. Vezi: Cynthia Eller, *The Myth of Matriarchal Prehistory: Why an Invented Past Won't Give Women a Future*, Beacon Pr., 2000.
15. A. Bolomey, Noi descoperiri de oase umane într-o așezare cucuteniană, în *CAMNI* 6, 1983 - apud *Istoria Românilor*, p. 187
16. O replică amplă și copios argumentată dă acestor insinuări Andrei Vartic într-o suită de articole publicate, sub egida Institutului de Civilizație Dacică din Chișinău și a Revistei de Studii Carpato-Danubiene *Dava* nr.4, 2001, pe internet (vezi <http://www.iatp.md/dava>)

Fragmentul face parte din volumul "Tratat de istorie a filosofiei românești", în curs de pregătire la Academia Română.

Prezentăm în continuare scrisorile pentru colaborare, devenite deja document după trecerea în eternitate a lui Vasile Avram.

DOCUMENT

ION POGORILOVSKI

Buc. 24 martie 2002

Stimate Dle Vasile Avram,

Măine vă expediez, paralel cu această scrisoare, 3 ex. din vol. Brâncuși, artist-filosof, mulțumindu-vă pentru remarcabila dvs. colaborare. Impresia deosebită pe care mi-a produs-o cartea Creștinismul cosmic... (din păcate, pe cea anterioară Constelația magicului, nu o posed și nu am zărit-o măcar) mă determină să vă socot gânditorul cel mai potrivit, astăzi, pentru o altă colaborare cu Institutul nostru. Anume - la vol. I, al noului Tratat de istorie a filosofiei românești, pe care îl coacem acum. Vă anexez sumarul vol. I convins că veți remarca orientarea lui, alta decât a Istoriei marxiste a filosofiei românești (din care s-au tipărit, la timpul respectiv, două volume). Partea I a volumului I, intitulată Gândirea fondatoare (după un model

Săcăită, vai de ie,
Șade-nt-un vârv de nuié

Și se miră cine-i ie.

(AVRAM)

francez contemporan de istoriografiere a gândirii filosofice) capătă o pondere fără precedent și o funcție de reconciliere între mithos și logos, menită să releve unitatea filosofării românești și determinantele unei continuități specifice.

Vă invităm să redactați capitolul I.1. - **Idei și credințe aurorale** (cca. 30 pagini), așa cum bănuți că s-ar cuveni el întemeiat în vecinătatea (în concertul) celorlalte capitole ale părții I. Desigur, o întâlnire grabnică, în această fază, cu dvs. ar fi binevenită. Dar, știindu-vă cum scrieți, putem risca metoda de a redacta fiecare o primă formă după capul său urmând ca apoi să ajustăm optim capitolele părții I. Termenul de predare ar fi 1 iulie 2002. Dacă veniți prin București colectivul nostru poate fi găsit la Institutul de Filosofie vinerea, când avem ședința de lucru.

Eventual mă puteți suna acasă la 6655613, oricând, ca să vă întâlnesc pentru o cafea.

Cu speranța unei fructuoase colegialități,

(Ion Pogorilovschi)

VASILE AVRAM

Sibiu, 3 aprilie 2002

Stimate Domnule Pogorilovschi,

Mulțumesc pentru exemplarele din **Brâncuși, artist-filosof**, dar mai cu seamă pentru cartea Dvs. **Viziunea axială a lumii**, care-mi dovedește că ne aflăm pe aceeași lungime de undă a gândirii și comunicării spirituale.

Mulțumesc, de asemenea, pentru invitația de a redacta primul subcapitol din **Tratatul de istorie a filosofiei românești**. Voi încerca să fiu în tonul noilor orientări despre care-mi scrieți (orientări care, de altfel, sunt și ale mele) și să mă situez la înălțimea acestei importante misiuni intelectuale.

Mi-ar face bucurie să ne întâlnim la o cafea, cum spuneți Dvs. (prilej cu care să vă ofer și precedentă mea carte de **Constelația magicului**). Sper să pot ajunge într-o bună oară prin București - dar dacă cumva aveți Dv. drum prin Sibiu vă rog să nu mă ocoliți.

Oricum, vom ține legătura prin scris, mai ales că de la o vreme eu am deprins de la fiicele mele (ambele informaticiene) lucrul la computer. Nu-mi place, dar trebuie să recunosc că e util (inclusiv internetul - pentru bibliografii mai ales). Așa încât am și adrese de e-mail: sau vasileavram@yahoo.com. Bănuiesc că la Institut există legătura pe internet, de unde să-mi trimiteți un scurt mesaj cu adresa.

În așteptarea unei viitoare comunicări,

(V. Avram)

P.S.: Nu spun ce gură de oxigen a fost pentru mine aprecierea de către Dvs. a cărții **Creștinismul cosmic**. Ea se adaugă altor câteva mesaje recente din partea unor oameni competenți - care mă fac să cred că nu sunt chiar atât de singur pe un drum deocamdată neglijat și disprețuit de către elita noastră intelectuală de azi. Sper să mai avem ocazia să vorbim despre aceste lucruri.

Cu stimă,

(V. Avram)

Are rădăcină bună
Ca pomnițaru.

Până-n Baie nu se-opria.
În oraș dacă intra
Fluiera și asculta
Doar de soții lui va da.
Dar oricât el fluiera
Soții nu se arăta.

Pandurii din Baia Mare
Ce erau la priveghiare
Pe Pintia cum îl vedea
Cu toții-n cale-i ieșea
Armele și le găta
Și din gură așa-i zicia:
- Dă-te, măi Pinte, legat,
Să nu te ducem stricat,
Ori de nu, vei fi pușcat
Cu trei fire de grâu sfânt
Și c-on plumbuț de argint
Bine-n pușcă-nțepenit,
Subsuoară -ț nimerit,
Subsuoară di-a stânga
Că acolo-i puteria ta!
Pintiea atuncia cuvânta,
Pandurilor le zicia:
- Fraților, pandurilor,
Spuneți voi și domnilor
Că eu legat nu mă dau
Până pe picioare stau
Și că nu mă dau supus
Până ce-mi stă capu-n sus,
Ca să știți că de prunc mic
Pân'la moarte am fost voinic!
Ieu de moarte nu mi-e frică
Că de mult mi-e ibovnică,
Dar mi-e jale să vă ascult
Că fărtații m-au vândut
Și fărtații mei v-au spus
La ce moarte sunt supus.
De v-o spus ca iei să scape
Peste munți și peste ape,
Doamne, atunci îi poți ierta
Și pe mine a mă certa;
Dar di-a spus ca să mă vânză
Și pandurii să mă prinză,
Doamne, atunci, Tu, să-i bați
Că nu-s frați adevărați!
Și vorba nu și-o sfârșia,
Iute arma și-o golește,

